

به نام حق تعالی

طرح درس گفتار "عقل و دین" کارشناسی ارشد فلسفه دین نیمسال دوم ۹۸-۱۳۹۷

www.makhavan.ir makhavan77@gmail.com

مدرس: مهدی اخوان

جلسه نخست: اهمیت و شأن مسئله "عقل و ایمان/دین" در کلام جدید و قدیم و فلسفه دین، جغرافیا و مسائل ذیل دین و عقلانیت در زمینه اسلامی / مسیحی / ایرانی / غربی، قدیم و جدید و معاصر، نسبت مسئله دین و عقلانیت و سنت و مدرنیته.

جلسه دوم: مسئله‌ها و گونه‌های گونه‌گون عقلانیت/عقل (نظری و عملی)، و عقل‌گرایی، رقبای عقل و عقلانیت (عقلانیت چه نیست؟)

جلسه سوم: معنای ایمان/دین و نسبت بین دین و ایمان و تعبد، مسائل ذیل ایمان، نسبت دین و توکل و امید و تعهد و شورمندی،

جلسه چهارم: تقسیم و طبقه‌بندی نظریات در باب نسبت بین عقل و ایمان در اسلام و مسیحیت. (در پی یک تقسیم جامع و فراگیر)

جلسه پنجم: عقل‌گرایی و قرینه‌گرایی از آکوئیناس تا دکارت و لاک،

جلسه ششم: قرینه‌گرایی کلیفورد در "اخلاق باور" ۱۸۷۷

جلسه هفتم: ایمان در مقام خواست باور و یلیام جیمز (۱۸۹۶)

جلسه هشتم: نظریه‌های ایمان گرا (۱) ترنولیان و آگوستین

جلسه نهم: ایمان‌گرایی دوران‌اندیشانه پاسکار / قمار ایمان

جلسه دهم: ایمان‌گرایی کرکگور و جستن (خطر کردن) ایمان و به صلیب کشاندن عقل

جلسه یازدهم: ایمان‌گرایی ویتگنشتاینی (بی‌مبنایی باور)

جلسه دوازدهم: معرفت‌شناسی اصلاح شده و عقلانیت بدون قرائن و شواهد (باور پایه و بی‌نیاز از دلیل)

جلسه سیزدهم: پلنتینگا: باور به خدا معقول و پایه است: نقد مبنای کلاسیک و نقد قرینه‌گرایی، نظریه کارکرد درست و معرفت‌شناسی

بیرونی‌گرا، گناهکاری و بدکارکردی قوای شناختی. آیا اصل بر الحاد است و مؤمن باید بر مدعای خود استدلال بیاورد؟ یا بدون دلیل هم

باوری معقول دارد؟

جلسه چهاردهم: نظریه‌های امروزه در باب عقل و دین

جلسه پانزدهم: متفکران مسلمان (فقها، متکلمان، عرفا و فلاسفه) و مسئله عقل و ایمان،

جلسه شانزدهم: حدیث "اقوام متعمقون (امام سجاده ع)" مدح یا ذم؟ (ژرف‌اندیشی و تعمق در دین مجاز و ممدوح است یا نامجاز و مذموم؟)

جلسه هفدهم: اخباریگری و مکتب تفکیک مدعیات و استدلال‌ها در مقابل نومعتزلیان

جلسه هجدهم: از معرفت‌شناسی دین تا روان‌شناسی دین؟ آیا ایمان امری مربوط به عواطف و آرامش است یا تعقل و معرفت؟